

Varsinais-Suomen Ely-keskus
kirjaamo.varsinais-suomi@elykeskus.fi
kirsi.nieminen@ely-keskus.fi

Viite Lausuntopyyntö 4.12.2024, VARELY/5102/2024

**Aihe Elements Suomi Oy:n Haitinkankaan tuuli- ja aurinkovoimahankkeen
YVA-ohjelma, Karvia, Parkano ja Kankaanpää**

Varsinais-Suomen ELY-keskus on pyytänyt Satakunnan Museon lausuntoa Haitinkankaan tuuli- ja aurinkovoimapuiston YVA-ohjelmasta Karvian kunnan ja Parkanon kaupungin alueilla. Haitinkankaan tuuli- ja aurinkovoimahankkeen tavoitteena on mahdollistaa 10–16 tuulivoimalan sekä aurinkovoimalan rakentaminen. Tuulivoimaloista enintään kaksi sijoittuisi Parkanon kaupungin alueelle ja enintään 14 Karvian kunnan puolelle. Karviaan Rannankyläntien tuntumaan sijoittuvan aurinkovoimalan ala on suunnittelualueesta enintään n. 354 ha. Suunniteltujen tuulivoimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 350 metriä ja yksikköteho n. 6–10 megawattia (MW), jolloin koko tuulivoimapuiston teho olisi arviolta 100-160 MW.

Hankealueella on YVA-menettelyn kanssa samanaikaisesti käynnissä osayleiskaavan laatiminen.

YVA-ohjelmassa arvioitavat vaihtoehdot ovat:

VE0, tuulivoimaloita, aurinkovoima-aluetta ja niiden sähkönsiirtoa ei toteuteta. Hankealue sekä sähkönsiirtoreittien alueet säilyvät ennallaan.

VE1, hankealueelle rakennetaan 16 tuulivoimalaa ja enintään 354 hehtaarin kokoinen aurinkovoima-alue.

VE2, hankealueelle rakennetaan 10 tuulivoimalaa.

VE3, hankealueelle rakennetaan 10 tuulivoimalaa ja enintään 354 hehtaarin kokoinen aurinkovoima-alue.

Lisäksi arvioidaan neljää sähkönsiirron vaihtoehtoa, jotka kaikki sijoittuvat Fingrid Oyj:n suunnitteleman Kristiinankaupunki-Nokia 400+110 kV:n voimajohdon rinnalle. Fingridin voimajohdon suunnittelu on edelleen käynnissä eikä toteutettavaa vaihtoehtoa vielä ole valittu.

Satakunnan maakuntakaavassa (2013) sekä Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 1. ja 2. (2016 ja 2019) alueelle ei ole osoitettu valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaita kulttuuriperintöalueita tai kohteita. Suunnittelualueelle on Satakunnan maakuntakaavassa osoitettu turvetuotantoon soveltuvia alueita (EO2 ja EO3).

Suunnittelualueella ei Satakunnan puolella ole voimassa olevia asema- tai yleiskaavoja.

Satakunnan Museon kannanotto

Satakunnan Museo ottaa lausunnossaan kantaa suunnitellun arvioinnin ja selvitysten riittävyyteen kulttuuriympäristö- ja maisemavaikutusten osalta Satakunnassa. Pirkanmaan maakuntamuseo arvioinee YVA-ohjelmää oman toimialueensa osalta.

Rakennettu kulttuuriperintö ja maisema

Satakunnan Museo on tutustunut YVA-hankkeen materiaaliin ja toteaa, että hankkeen vaikutusalueella tunnetut kulttuuriympäristökohteet on huomioitu kaikkien vaihtoehtojen (VE0, VE1, VE2 ja VE3) osalta. VE1, VE2 ja VE3 vaihtoehdoissa on eroja tuulivoimaloiden määrän osalta, VE2 ei sisällä aurinkovoimalaa. Tuulivoimaloista saattaa olla maisemahäiriötä vaikutusalueen sisällä sijaitseville maakunnallisille ja valtakunnallisille rakennetuille kulttuuriympäristö- ja maisema-alueille. Hankkeen vaikutusten arvioinnin tulee olla kattavaa, ja havainnekuvien laatuun sekä kuvauspisteiden valintaan sekä riittävään määrään on kiinnitettävä huomioita.

Lähdemateriaalista puuttuu Karvian Rannankylän aurinkovoimapuiston suunnittelutarveratkaisun yhteydessä laadittu maisemaselvitys (*Elements Suomi Oy, 10.4.2024*), josta museo on lausunut Karvian Rannankylän suunnittelutarveratkaisun yhteydessä (16.4.2024, PRIDno-2024-1330). Selvitystä käytettäessä on kuitenkin huomattava sen puutteellisuus: selvityksen kuvamateriaali sekä käytetty lähdemateriaali on puutteellinen ja karttamateriaali varsinkin kulttuuriympäristöjen ja maisema-alueiden osalta on varsin yleispiirteinen.

Arkeologinen kulttuuriperintö

YVA-ohjelman sivulla 94 mainitaan, että Haitinkankaan tuulivoimapuiston hankealueella on toteutettu arkeologinen yleisinventointi. Satakunnan Museon saamien tietojen mukaan kuitenkin vain osa suunnittelualueetta on toistaiseksi inventoitu (*Vasko, T. 2023: Karvian Rannankylän aurinkovoimapuiston arkeologinen inventointi 2023. Ahlman Group Oy.*). Museo on jo ennakkoneuvotteluun 20.9.2024 toimitetussa kommentissaan todennut, että tuulivoimapuiston osalta inventointi puuttuu ja että koko hankealue tulee inventoida. Myös sähkönsiirron vaihtoehtojen

osalta on inventoitava ne osuudet, joita ei ole Kristiinankaupunki-Nokia-voimajohtohankkeen yhteydessä inventoitu riittävän laajalta alueelta tai jotka mahdollisesti ovat kokonaan uutta johtokäytävää.

Satakunnan Museo huomauttaa, että Suomen arkeologisten kenttätöiden laatuvaatimusten (Museovirasto 2020) mukaan jo inventoinnin valmisteluvaiheessa on suositeltavaa olla yhteydessä alueelliseen vastuumuseoon. Inventointiraportti tulee toimittaa heti sen valmistuttua vastuumuseoon, joka arvioi selvitysten riittävyyden ja esittää mahdolliset täydennystarpeet.

YVA-ohjelmassa tunnetut muinaisjäänökset ja kulttuuriperintökohteet on esitelty kattavasti ja selkeästi. Myös esitetyt arviointimenetelmät ovat oikeanlaisia ja riittäviä. Hankkeen vaikutuksia kiinteisiin muinaisjäänöksiin ja kulttuuriperintökohteisiin voidaan kuitenkin kattavasti arvioida vasta, kun tarvittavat inventoinnit on tehty.

Satakunnan Museo

Museonjohtaja Johanna Jakomaa

Tutkija Sanna Kuusikari

Arkeologi Leena Koivisto

Tiedoksi

Karvian kunta
Varsinais-Suomen Ely-keskus/Katariina Alaspää
Satakuntaliitto/Susanna Roslöf, Daniel Nagy
Museovirasto/kirjaamo
Pirkanmaan maakuntamuseo/kirjaamo

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti Porin kaupungin asianhallintajärjestelmässä